

Sygn. akt XXVI GC 524/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XXVI Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący : SSO Dorota Brodziak

Protokolant: Maciej Małolepszy

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia Inwestorów (...) z siedzibą we W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwał

I. oddala powództwo w całości;

II. zasądza od Stowarzyszenia Inwestorów (...) z siedzibą we W. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 557 zł (pięćset pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XXVI GC 524/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 lipca 2012r. Stowarzyszenie Inwestorów (...) we W. wniosło o stwierdzenie nieważności uchwały nr 18 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) S.A. w W. podjętej w dniu 21 czerwca 2011r. w sprawie zmiany statutu (...) S.A. jako sprzecznej w ustawą, tj. z art. 3, 20 oraz 304 § 4 ustawy z dnia 15 września 200r. kodeks spółek handlowych. W przypadku nieuwzględnienia powództwa w powyższym zakresie powód wniósł o uchylenie uchwały nr 18 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) S.A. w W. podjętej w dniu 21 czerwca 2011r. w sprawie zmiany statutu (...) S.A. jako sprzecznej z dobrymi obyczajami a także godzącej w interes spółki oraz mającej na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy.

Ponadto powód wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały nr 20 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) S.A. w W. podjętej w dniu 21 czerwca 2011r. w sprawie przystąpienia Spółki (...) S.A. do grupy (...) oraz przyjęciu regulaminu grupy (...), jako sprzecznej z ustawą, tj. z art. 3,20, 304 § 4 oraz art. 393 ustawy z dnia 15 września 2000r. kodeks spółek handlowych. W przypadku nieuwzględnienia powództwa w powyższym zakresie powód wniósł o uchylenie uchwały nr 20 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) S.A. w W. podjętej w dniu 21 czerwca 2011r. w sprawie przystąpienia Spółki (...) S.A. do grupy (...) oraz przyjęciu regulaminu grupy (...), jako sprzecznej z dobrymi obyczajami, sprzecznej ze statutem i godzącej w interes spółki oraz mającej na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy.

W uzasadnieniu pozwu powód podkreślił, iż uchwała nr 18 jak również uchwała nr 20 są sprzeczne z art. 3, 20, 304 § 4 oraz art. 393 ksh.

Zdaniem powoda obie zaskarżone uchwały jednoznacznie preferują interes akcjonariusza większościowego naruszając zasady z art. 20 ksh, tj., jednakowego traktowania akcjonariuszy w tych samych okolicznościach. Zdaniem powoda realizacja przez spółkę obu zaskarżonych uchwał prowadzi do sytuacji, w której zarząd jest zobowiązany działać w interesie akcjonariusza większościowego, a więc (...), a także spółek zależnych od (...). Zatem podjęte uchwały prowadzą do sytuacji, w której spółka będzie prowadzić działalność w interesie swojego największego akcjonariusza (...) i spółek wchodzących w skład jego grupy. Powód podkreślił, iż w przypadku gdy spółka zależna ma realizować określoną strategię grupy kapitałowej, do której należy, istnieje istotne ryzyko, że podejmowane działania nie zawsze będą zgodne z interesem spółki zależnej, a więc w tym przypadku spółki (...) S.A. Powód podkreślił również, że może się zdarzyć, iż działalność jaką będzie prowadziła spółka zależna, może się okazać mniej korzystna z punktu widzenia jej interesu, ale taką, która będzie się wpisywać w strategię grupy kapitałowej, a więc w interes akcjonariusza większościowego.

Zdaniem powoda zaskarżone uchwały naruszają przepis art. 3 i 304 § 4 ksh bowiem zostały one podjęte tylko i wyłącznie głosami większościowego akcjonariusza tj. spółki (...) S.A. przy zaprotokołowaniu sprzeciwów wszystkich obecnych na ZWZ akcjonariuszy mniejszościowych, a zatem są nie tylko sprzeczne z naturą spółki akcyjnej ale przede wszystkim sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Zdaniem powoda dążenie do osiągnięcia wspólnego celu nie zostało osiągnięte, bowiem na podstawie podjętych uchwał, akcjonariusze mniejszościowi zobowiązani zostaną do dążenia do osiągnięcia celu akcjonariuszy większościowych, a nie celu wspólnego wszystkich akcjonariuszy spółki.

Ponadto powód podkreślił, iż zaskarżone uchwały są sprzeczne z naturą spółki akcyjnej. Zdaniem powoda w interesie akcjonariuszy (...) S.A. a także samej spółki powinno być to, aby spółka (...) S.A. działała tylko i wyłącznie dla osiągnięcia własnych korzyści, dla realizacji własnych celów, na rzecz wypracowania dla swoich akcjonariuszy jak największej wartości w postaci zysku, czy też dodatnich przepływów pieniężnych, a nie jak przewidują zmiany statutu w interesie podmiotów trzecich, jakim są w tym przypadku podmioty wchodzące w skład grupy (...), nad którą bezpośrednią kontrolę sprawuje główny akcjonariusz spółki (...) S.A.

Zdaniem powoda cel utworzenia spółki może być tylko jeden, tzn. ten, który przyświecał założycielom przy utworzeniu spółki, natomiast w kolejnych latach funkcjonowania spółki możemy mówić jedynie o celu działania spółki. Akcjonariusz większościowy nie może, wykorzystując swoją przewagę udziałową, doprowadzić do zamiany celu utworzenia spółki, a zatem nie może poprzez przyjęcie celu, którym będzie nakierowanie działalności na realizację misji i strategii grupy, do której ten akcjonariusz należy.

Zdaniem powoda zaskarżone uchwały zostały podjęte z naruszeniem zasady lojalności względem akcjonariuszy mniejszościowych, bowiem prowadzą one do podporządkowania działalności spółki wobec działalności jej głównego akcjonariusza.

Powód podkreślił, iż niezgodność z dobrymi obyczajami uchwały nr 18 ZWZ Spółki (...) S.A. polega na tym, że po pierwsze uchwała przewiduje cel spółki nieuwzględniający jej interesu, a wyłącznie interes podmiotów trzecich, w tym przypadku grupy (...), której przewodzi spółka (...), akcjonariusz większościowy spółki (...) S.A., oraz po drugie na tym, że cel spółki w sposób nieuzasadniony i nieproporcjonalny przedkłada interes większościowego akcjonariusza spółki (...) S.A. nad interes akcjonariuszy mniejszościowych spółki (...) S.A.

Zdaniem powoda w przypadku, gdy zaskarżone uchwały utrzymają się, spółka (...) S.A. prowadzić będzie działalność ukierunkowaną na realizację misji i strategii, które determinują interes grupy kapitałowej, do której należy główny akcjonariusz spółki, tj. po zarejestrowaniu zmian w KRS spółka istnieje jedynie do tego, żeby realizować misję i strategię, determinujące interes głównego akcjonariusza i spółek od niego zależnych, a zarząd spółki będzie zobowiązany prowadzić jej sprawy dla osiągnięcia celu grupy (...), determinującej interes grupy (...).

Zdaniem powoda mając na względzie strukturę akcjonariatu spółki (...) i fakt, że głównym akcjonariuszem tej spółki jest spółka (...) trudno uznać, aby zaskarżona uchwała, która podporządkowuje działalność spółki jej głównemu akcjonariuszowi, nie miała na celu pokrzywdzenia akcjonariuszy mniejszościowych.

Powód podkreślił, iż pokrzywdzeniu ulegną interesy udziałowe wszystkich akcjonariuszy mniejszościowych. Zmiany w statucie spółki (...) S.A. w tym zaskarżone uchwały będą bowiem skutkować przesunięciem dążeń spółki, zarządzania spółką w sposób prowadzący w praktyce do pomijania interesu akcjonariuszy mniejszościowych i czerpania ze spółki (...) S.A. korzyści, głównie przez akcjonariusza większościowego – (...) oraz przez inne spółki z grupy (...) (pozew: k. 2-26).

Pismem procesowym z dnia 25 października 2011r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podniósł, iż powód nie ma żadnego dowodu na negatywny wpływ zaskarżonych uchwał na działalność spółki, wobec czego opiera swoje powództwo wyłącznie na własnych przypuszczeniach.

Zdaniem pozwanego Regulamin Grupy (...) stanowi dowód na to, że celem podjętych w dniu 21 czerwca 2011r. uchwał nr 18 i 20 nie jest działanie na szkodę spółki ani krzywdzenie którejkolwiek grupy jej interesariuszy, bowiem zgodnie z Regulaminem działanie wszystkich członków Grupy (...) musi przede wszystkim odbywać się w granicach prawa (art. 3 ust. 1 regulaminu), a także z uwzględnieniem uzasadnionych interesów Interesariuszy zgodnie z wymaganiami określonymi w bezwzględnie wiążących przepisach prawa, statucie czy Regulaminie (art. 15 regulaminu) oraz zgodnie z dobrymi obyczajami, z nakazem wzajemnej lojalności i szacunku dla praw (art. 16 regulaminu).

Pozwany podkreślił ponadto, iż cel określony umową (statutem) spółki może być zmieniany. Za przeprowadzenie tej zmiany odpowiada w spółce akcyjnej większość kapitałowa, która również byłaby władna postanowić o jej rozwiązaniu (art. 495 pkt 2 ksh).

Ponadto pozwany zaznaczył, iż w przypadku kierunku korporacyjnego, interes spółki wyznaczać będzie większość kapitałowa, bowiem interes spółki należy rozumieć jako uśrednianie ogółu interesów z uwzględnieniem celu spółki. Zatem interes wspólników mniejszościowych należy oceniać z perspektywy pojęcia interesu spółki dostrzegając, że w prawie grup kapitałowych nie chodzi o ochronę jakiegoś abstrakcyjnego interesu spółki zależnej, ale o ochronę interesariuszy spółki zależnej, w tym jej wspólników mniejszościowych (odpowiedź na pozew: k.174-207).

W dalszych pismach procesowych strony postępowania podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa, Stowarzyszenie Inwestorów (...), jest akcjonariuszem pozwanej spółki posiadającym 2 (dwie) akcje pozwanej spółki (...) S.A. w W..

Zgodnie z § 9 ust 1 pkt 2 Statutu Stowarzyszenia Inwestorów (...) celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz obrony interesów inwestorów indywidualnych w Polsce. Stowarzyszenie funkcjonuje od 1999 r. i jest największą w Polsce i Europie Centralnej organizacją działającą na rzecz ochrony akcjonariatu mniejszościowego.

(Dowód: Kopia Statutu Stowarzyszenia Inwestorów (...) k-28-48).

Zarząd pozwanej spółki zwołał na dzień 21 czerwca 2011r. Zwyczajne Walne Zgromadzenia Spółki na godzinę 10:00 w siedzibie (...) S.A. w T..

(...) S.A., która sprawuje kontrolę nad grupą (...) S.A. kontroluje (wg raportu kwartalnego grupy (...) za pierwszy kwartał 2011r.) pośrednio i bezpośrednio 94,46% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki (...) S.A.

(Dowód: Wydruk ogłoszenia o zwołaniu ZWZ Spółki (...) S.A k-49-50, opublikowanego na stronie internetowej, wydruk fragmentu (strony 20 oraz 21) raportu za pierwszy kwartał 2011 r. grupy (...) ukazujący strukturę grupy (...)

wraz z informacją o pośrednim i bezpośrednim udziale grupy (...) w głosach na walnym Zgromadzeniu spółki (...) S.A. [http://\(...\)pl](http://(...)pl) k-51-53)

Na ZWZ Spółki (...) S.A. Stowarzyszenie wykonywało głos tylko z 1 (jednej) zarejestrowanej na tym Zgromadzeniu akcji.

W punkcie 11 opublikowanego na stronie internetowej spółki porządku obrad ZWZ (...) S.A. zwołanego na dzień 21 czerwca 2011 r. planowana była m.in. zmiana statutu spółki (...) S.A., zgodnie z którą celem utworzenia spółki (...) S.A. miało być prowadzenie działalności ukierunkowanej na realizację misji i strategii grupy (...), determinujących interes grupy (...). Z kolei w punkcie 13 ww. porządku obrad (...) S.A. planowane było podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia spółki (...) S.A. do grupy (...).

Stowarzyszenie w dniu 26 maja 2011 r. skierowało do spółki (...) S.A. oraz (...) S.A. pismo w związku z planowanymi zmianami w statucie. W piśmie tym Stowarzyszenie wyraziło zastrzeżenia wobec planowanych zmian. W odpowiedzi na uwagi Stowarzyszenia spółka (...) przesłała pismo z dnia 7 czerwca 2011 r.

(Dowód: wydruk ogłoszenia o zwołaniu (...) spółki (...) S.A. opublikowanego na stronie internetowej [www\(...\) pl](http://www(...)pl). Kopia pisma Stowarzyszenia skierowanego do spółek (...) S.A. oraz (...) S.A. z dnia 26 maja 2011 r. k-54-55, kopia pisma (...) S.A. z dnia 7 czerwca 2011 r. k-56-57)

Stowarzyszenie w komunikacie opublikowanym na stronie Stowarzyszenia w dniu 14 czerwca 2011 r. przedstawiło stanowisko, że w przypadku pozostawienia kwestionowanych zmian statutu spółki oraz ich uchwalenia Stowarzyszenie zgłosi sprzeciw do uchwały i podejmie odpowiednie kroki prawne mające na celu uchylenie uchwały. Stowarzyszenie w niniejszym komunikacie, biorąc pod uwagę odpowiedź spółki (...) podtrzymało swoje dotychczasowe stanowisko i stawiane zarzuty względem projektowanych zmian, wskazując na sprzeczność projektów uchwał z konkretnymi przepisami ksh. Warto podkreślić, że spółka (...) S.A. nie odniosła się, ani nie zareagowała na przesłane przez Stowarzyszenie pismo.

(Dowód: Wydruk komunikatu Stowarzyszenia opublikowanego na stronie [www\(...\)org.pl](http://www(...)org.pl) w dniu 14 czerwca 2011 r. k-58-59)

Podczas ZWZ w dniu 21 czerwca 2011 r. uchwały nr 18 oraz nr 20 zostały podjęte głosami głównego udziałowca, przy zaprotokołowanych sprzeciwach wszystkich pozostałych obecnych na ZWZ akcjonariuszy mniejszościowych (głosujących osobiście lub przez pełnomocnika).

(Dowód: kopia protokołu ze Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki zwołanego na dzień 21 czerwca 2011 r. na godz. 10:00 - k-60-81)

Na mocy uchwały nr 18 podjętej na ZWZ w dniu 21 czerwca 2011 r. zostały przyjęte następujące zmiany w statucie spółki (...) S.A.:

W § 3 statutu dodaje się ust. 4 i 5, które otrzymują brzmienie:

4. Celem utworzenia spółki jest prowadzenie działalności ukierunkowanej na realizację misji i strategii grupy (...) determinujących interes grupy kapitałowej (...).

5. Przez grupę (...) należy rozumieć (...) S.A. oraz grupę spółek handlowych bezpośrednio lub pośrednio zależnych od (...) S.A. w rozumieniu art. 4 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych, art. 3 ust. 1 pkt 44 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości lub art. 4 pkt 16 ustawy z 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Dodaje się § 14a, który otrzymuje brzmienie:

§ 14a

1. Zarząd spółki jest obowiązany prowadzić jej sprawy dla osiągnięcia celu utworzenia spółki.
2. Zarząd spółki jest obowiązany przestrzegać przy prowadzeniu spraw spółki regulaminu grupy (...) przyjętego przez Zgromadzenie Wspólników Spółki.

W § 27 statutu w ust. 1 dodaje się pkt: p, r, s, które otrzymują brzmienie:

- p) określanie misji i strategii spółki oraz wskazywanie środków ich realizacji w świetle celu utworzenia spółki,
- r) przystąpienie i wystąpienie z grupy (...),
- s) przyjęcie regulaminu grupy (...) do stosowania przez spółkę jako członka grupy (...).

Z kolei na mocy zaskarżonej uchwały nr 20 podjętej na ZWZ w dniu 21 czerwca 2011r. Spółka uchwaliła przystąpienie do grupy (...), a jednocześnie przyjęła regulamin grupy (...), w brzmieniu zatwierdzonym uchwałą Zarządu (...) S.A.

Przyjęty przez spółkę regulamin grupy (...) w swojej treści w art. 3 pkt 1 stanowi:

„Celem Regulaminu jest zapewnienie realizacji przez wszystkie spółki interesu Grupy (...) zgodnie z postanowieniem bezwzględnie wiążących przepisów prawa, Statutu i Regulaminu oraz aktów Grupy (...) obowiązujących Spółki na mocy Regulaminu”.

(Dowód: kopia protokołu ze Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 21 czerwca 2011 r. na godz. 10:00, kopia strony nr 7 regulaminu będąca załącznikiem do uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 21 czerwca 2011 r. na godz. 10:00.k-82).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą przedmiotowego powództwa jest art. 425 § 1 ksh, zgodnie z którym osobom lub organom wymienionym w art. 422 § 2 przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą. Na wypadek nieuwzględniania powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał, powód zażądał uchylenia uchwał, na podstawie art. 422 § 1 ksh. Zgodnie z tym przepisem uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Powód jest akcjonariuszem pozwanej spółki. Był obecny na walnym zgromadzeniu w dniu 21 czerwca 2011r. za pośrednictwem pełnomocnika, głosował przeciwko zaskarżonym uchwałom i złożył sprzeciw do protokołu przeciwko uchwałom, tym samym ma legitymację do zaskarżenia spornych uchwał stosownie do przepisu art. 422 § 2 pkt 2 ksh, zgodnie z którym prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu. Przepis ten statuuje również legitymację czynną w odniesieniu do powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały. Powództwo w niniejszej sprawie zostało również wytoczone w terminie wynikającym z art. 425 § 2 ksh oraz art. 424 § 1 ksh.

Powód podniósł, iż uchwała nr 18 z dnia 21 czerwca 2012r. została podjęta z naruszeniem przepisów art. 3, 20, 304 § 4 ksh natomiast uchwała nr 20 z dnia 21 czerwca 2012r. została podjęta z naruszeniem przepisów art. 3, 20, 304 § 4 ksh oraz art. 393 ksh, dlatego też należało stwierdzić ich nieważność.

Zgodnie z przepisem art. 3 **ksh** przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. Określenie celu musi być dokonane w umowie bądź statucie spółki.

Podkreślić należy, iż interes grupy kapitałowej to wspólne cele spółek z grupy, a tym samym wspólne cele wszystkich wspólników spółek z grupy. A zatem spółka zależna nie może mieć interesu niezależnego od spółki dominującej, żadna spółka nie ma własnego interesu oderwanego od interesu wspólników.

Natomiast zgodnie z przepisem art. 304 § 4 ksh statut może zawierać dodatkowe postanowienia, chyba że z ustawy wynika, że przewiduje ona wyczerpujące uregulowanie albo dodatkowe postanowienie statutu jest sprzeczne z naturą spółki akcyjnej lub dobrymi obyczajami.

Powód zarzucił, iż zaskarżone uchwały podjęte zostały tylko i wyłącznie głosami większościowego akcjonariusza spółki (...) S.A. przy sprzeciwach wszystkich mniejszościowych akcjonariuszy. Zdaniem powoda z tego powodu zaskarżone uchwały są sprzeczne z naturą spółki akcyjnej, ale przede wszystkim sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Ponadto zdaniem powoda u podstaw działania spółki akcyjnej musi być cel, który jest wspólny dla wszystkich akcjonariuszy, a w przypadku gdy o działaniu celu decyduje akcjonariusz większościowy przy sprzeciwie wszystkich mniejszościowych akcjonariuszy, wspólny cel nie zostaje osiągnięty.

W ocenie powoda naruszona została również zasada wynikająca z art. 304 § 4 ksh, bowiem zaskarżone uchwały przewidują jedynie interes grupy (...) zamiast spółki, a także w sposób nieuzasadniony i nieproporcjonalny przedłożony został interes akcjonariusza większościowego nad interesy akcjonariuszy mniejszościowych spółki (...) S.A. Pominięcie interesów wspólników mniejszościowych przy definiowaniu celu działania spółki narusza w ocenie powoda art. 3 ksh, ponieważ jest działaniem nielojalnym względem tych wspólników i sprzecznym z dobrymi obyczajami. Ponadto powód podkreślił, że przyjęcie regulaminu grupy (...) zgodnie z uchwałą nr 20 oznacza, że spółka (...) S.A. powinna realizować działania w interesie grupy kapitałowej, a tym samym w interesie akcjonariusza większościowego, który przewodzi grupie (...), a nie w interesie własnym. A nadto spółka (...) S.A. powinna działać tylko i wyłącznie w celu osiągnięcia własnych korzyści, dla realizacji własnych celów, a nie jak przewidują to postanowienia zmienionego statutu, w celu realizacji interesu podmiotów grupy (...), nad którą bezpośrednią kontrolę sprawuje akcjonariusz większościowy spółki (...) S.A. Zdaniem powoda zmiany te de facto zadekretowały podporządkowanie wobec grupy, w tym wobec jej dominującego akcjonariusza oraz wobec innych spółek niezwiązanych w żaden sposób kapitałowo z pozwaną. W rezultacie pozwana będzie zmuszona podjąć decyzje niekorzystne z punktu widzenia jej własnego interesu. Poza tym podkreślono, że zaskarżona uchwała określa „cel utworzenia spółki” a nie „cel działania”, zaś cel utworzenia spółki może być tylko jeden, tj. ten, który przyświecał założycielom przy jej tworzeniu, a akcjonariusz większościowy nie może doprowadzić do jego zmiany.

Odnosząc się do powyższych argumentów, Sąd nie znalazł podstaw do ich podzielenia w okolicznościach niniejszej sprawy. Rozważania w tym przedmiocie należało rozpocząć od pojęcia grupy kapitałowej, która stanowi organizm o charakterze gospodarczym, nie mający osobowości prawnej, który tworzą odrębne prawnie spółki organizacyjnie podporządkowane spółce – matce. Jest to swego rodzaju koncepcja biznesowa, zatem co do zasady wdrażana w celu rozwijania działalności gospodarczej, na bazie zbieżnych interesów jej członków. Z istoty grupa kapitałowa nie pozbawia odrębności i autonomii spółek wchodzących w jej skład. Autonomii natomiast z zasady nie narusza posiadanie zbieżnego celu działania, wspólnego dla członków grupy i właściwego dla grupy kapitałowej. Nie ma w ocenie Sądu podstaw do przyjęcia założenia, jak zdaje się przyjmować powód, iż działanie w interesie grupy kapitałowej jest działaniem na szkodę spółki zależnej, w konsekwencji zaś na szkodę jej akcjonariuszy i z pokrzywdzeniem akcjonariuszy mniejszościowych. Grupy kapitałowe są prawnie dopuszczalne i nie stoją w

sprzeczności z zasadą samodzielności spółek je tworzących. Powód poza postawieniem w tym zakresie ogólnej tezy sugerującej domniemanie, że działanie w interesie grupy jest działaniem na szkodę spółki zależnej, nie przedstawił żadnych twierdzeń ani dowodów na okoliczność aby działania grupy (...) były lub miały być w przyszłości niekorzystne dla (...) S.A. Brak jest również twierdzeń i dowodów na okoliczność, aby działania podejmowane przez (...) S.A. jako spółkę zależną w interesie grupy kapitałowej miały być niekorzystne dla niej samej, a tym samym dla akcjonariuszy tej spółki, w tym akcjonariuszy mniejszościowych, lub też aby miały być korzystne jedynie dla akcjonariusza większościowego (...) S.A., a godzić w interes akcjonariuszy mniejszościowych. Nie ma również dowodów, aby realizacja celu grupy (...) miała być niekorzystna dla (...) S.A., w konsekwencji jej akcjonariuszy. Twierdzenia powoda zawarte w pozwie należy traktować jedynie w kategorii obaw, które nie mają obecnie żadnego obiektywnego uzasadnienia i w związku z tym nie mogą stanowić podstawy do stwierdzenia, iż doszło do naruszenia art. 3 i art. 304 § 4 ksh. Powód nie wyjaśnił w jakim zakresie cel działania grupy (...) ma pozostawać w sprzeczności ze wspólnym celem akcjonariuszy (...) S.A., czyli de facto samej spółki (...). Z kolei brak określenia interesu akcjonariuszy mniejszościowych (...) S.A. wyklucza ocenę czy interes grupy (...) i interes akcjonariusza większościowego (...) S.A. jest przedkładany ponad interes akcjonariuszy mniejszościowych. Nie można zatem zasadnie konkludować, iż podjęcie przedmiotowych uchwał było przejawem niełojalności wobec akcjonariuszy mniejszościowych (...) S.A. czy też było sprzeczne z dobrymi obyczajami. Zważyć bowiem należy, że co do zasady interes spółki stanowi wypadkową interesów wszystkich jej wspólników, w tym wspólników mniejszościowych, z uwzględnieniem ich kapitałowego zaangażowania w spółce.

W ocenie Sądu nie ma również podstaw do ustalenia aby zmiana statutu spółki dokonana na podstawie uchwały nr 18 budziła wątpliwości co do należytego wyważenia interesów (...) S.A. jako spółki zależnej oraz grupy (...), a w związku z tym, aby istniały zagrożenia dla akcjonariuszy mniejszościowych (...) S.A. Nie ma dowodów na to, że interes spółki (...) jest zagrożony, jeśli wziąć pod uwagę brzmienie § 15 Regulaminu grupy (...), przyjętego przez (...) S.A. na mocy uchwały nr 20, zgodnie z którym: „Celem członków grupy kapitałowej powinna być koncentracja na podejmowaniu działań ukierunkowanych na realizację interesu (wspólnego) grupy kapitałowej z uwzględnieniem uzasadnionych interesów wierzycieli, wspólników mniejszościowych i pracowników grupy kapitałowej oraz, w przypadku spółek publicznych, zasad corporate governance. Podejmowanie decyzji ze skutkiem dla grupy kapitałowej oraz współpraca w ramach grupy, powinna opierać się na wyważeniu interesów interesariuszy grupy kapitałowej tj. wierzycieli, pracowników i wspólników mniejszościowych zgodnie z zasadami corporate governance”. Z brzmienia Regulaminu wynika zatem wprost, że działanie członków grupy jest ukierunkowane na realizację interesu wspólnego grupy, z uwzględnieniem uzasadnionych interesów m. in. wspólników mniejszościowych członków grupy. W świetle tej treści regulacji Regulaminu grupy nie ma żadnych obiektywnych przesłanek do stwierdzenia, iż interesy (...) S.A. jako spółki zależnej i interes grupy (...) są nienależycie wyważone.

Wbrew twierdzeniom powoda, powód jako akcjonariusz spółki (...) S.A. jeszcze przed podjęciem zaskarżonych uchwał pracował już na realizację interesu wspólnego dla wszystkich akcjonariuszy, a zatem już wtedy działał w celu realizacji interesu grupy kapitałowej, w tym także celu akcjonariusza większościowego. Zatem twierdzenie powoda, iż z momentem podjęcia zaskarżonych uchwał zmienił się cel spółki, nie jest zasadny. Nie budzi wątpliwości, że w toku działalności spółki jej cel może być zmieniany, na każdy dozwolony przez prawo.

W ocenie Sądu Okręgowego, powód do czasu podjęcia zaskarżonych uchwał nie kwestionował i nie widział bądź nie chciał widzieć ewentualnych rozbieżności interesów i celów spółki, w której jest akcjonariuszem oraz interesu grupy (...). Podkreślić należy, iż dopiero w dniu 21 czerwca 2011r. powód zakwestionował dotychczasową działalność grupy kapitałowej.

Odnosząc się następnie do zarzutu naruszenia art. 20 ksh, zdaniem Sądu Okręgowego powód nie ma racji twierdząc, iż zaskarżone uchwały naruszają zasadę równego traktowania akcjonariuszy.

Stosownie do przepisu art. 20 ksh wspólnicy albo akcjonariusze spółki kapitałowej powinni być traktowani jednakowo w takich samych okolicznościach. Trudno jednak zgodzić się z powodem, aby przyjęcie rozwiązań i zmian prezentowanych w zaskarżonych uchwałach zmierzało do osłabienia kontroli wspólników mniejszościowych nad

spółką. Zasada wyrażona w art. 20 ksh nakazuje równe traktowanie akcjonariuszy w takich samych okolicznościach, w zakresie przyznanych im praw udziałowych.

Odniesienie przedmiotowej zasady do praw udziałowych (korporacyjnych i majątkowych) wspólników ma szczególne znaczenie w przypadku spółki akcyjnej, opartej na całkowicie kapitałowym charakterze tej organizacji prawnej. Nakaz równego traktowania nie jest bezwzględny i zależy od okoliczności, które mają być takie same dla wszystkich porównywanych akcjonariuszy. Zasada równego traktowania w spółce kapitałowej jest bowiem nierozzerwalnie związana z zasadą proporcjonalności stanowiącą, iż każdemu wspólnikowi przysługują prawa będące funkcją wielkości jego udziału w kapitale zakładowym. Art. 20 k.s.h. wyznacza granice swobody kształtowania treści stosunku spółki akcyjnej jedynie w zakresie kształtowania praw udziałowych akcjonariuszy, np. w razie podejmowania uchwał wyłączających prawo poboru, czy przyznających dywidendy w rozmiarach odbiegających od standardu ustawowego, które mogą być ważne podjęte, jeśli różnicowanie statusu akcjonariuszy jest uzasadnione w świetle obiektywnych kryteriów biznesowych i leży w interesie spółki. Nie stanowią natomiast naruszenia art. 20 k.s.h. uprawnienia, które są proporcjonalne do wielkości udziału kapitałowego wspólnika w spółce. W spółkach kapitałowych wspólnicy nigdy bowiem nie będą traktowani jednakowo z uwagi na siłę ich udziałów. To jedynie sytuacja prawna wspólników musi być jednakowa. Również prawa akcjonariuszy w zakresie ich wpływu na działalność spółki uzależnione są od wielkości wniesionego przez nich kapitału, za którą idzie siła głosu wspólników na walnym zgromadzeniu. W niniejszej sprawie brak jest podstaw ku twierdzeniu, iż zaskarżone uchwały mają jakikolwiek wpływ – bezpośredni lub pośredni – na prawa udziałowe wszystkich akcjonariuszy, czy też na sytuację prawną akcjonariuszy mniejszościowych. Powód nie udowodnił także by podjęte uchwały naruszały lub zmierzały do naruszenia praw tych akcjonariuszy, albo by prowadziły do udziałowego uprzywilejowania akcjonariusza większościowego. Nie można również za zasadną uznać tezy, iż potwierdzenie w statucie pozwanej, iż spółka zależna od (...) S.A. – a taką jest i przed podjęciem przedmiotowych uchwał była (...) S.A. – będzie realizowała misję i strategię grupy (...) (grupy przedsiębiorstw powiązanych kapitałowo), powoduje dyskryminowanie akcjonariusza mniejszościowego, kosztem przyznania zwiększonych uprawnień akcjonariuszowi dominującemu. Ten ostatni bowiem, jeszcze przed podjęciem zaskarżonych uchwał, z uwagi na wniesiony do spółki kapitał i związaną z tym siłę swojego głosu, był proporcjonalnie uprzywilejowany w spółce i przez to posiadał realny wpływ na jej działalność. Podjęcie zatem uchwał o przedmiotowej treści było dopuszczalne w świetle art. 20 k.s.h., przy założeniu, iż były one uzasadnione w świetle obiektywnych kryteriów biznesowych i leżały w interesie spółki. Ocena tej ostatniej kwestii mogłaby być dokonana jedynie w odniesieniu do konkretnej sytuacji faktycznej, w jakiej aktualnie znajduje się spółka, jednak do takich kwestii powód w ogóle się nie odnosi. Nakaz liczenia się ze wspólnikami mniejszościowymi nie oznacza konieczności przyznania im siły głosu, a więc wpływu na działalność spółki, innego, niż wynika z ich udziału w spółce. Wskutek podjęcia zaskarżonych uchwał nie doszło do pogorszenia sytuacji akcjonariusza mniejszościowego w spółce (...).

Sąd Okręgowy podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 5 listopada 2009r. I CSK 158/09, że interes spółki handlowej odpowiada interesom wszystkich grup jej wspólników z uwzględnieniem wspólnego celu określonego w umowie (statucie) spółki. Niedopuszczalnym jest utożsamianie interesu spółki akcyjnej wyłącznie z interesem akcjonariusza większościowego, podobnie nie można uznać, że działanie obronne akcjonariusza mniejszościowego zawsze podyktowane jest interesem spółki lub zostaje podjęte w obiektywnym jej interesie. Trudno również zgodzić się ze stanowiskiem powoda, iż podjęcie zaskarżonych uchwał jest działaniem nieelojalnym względem wspólników mniejszościowych i sprzecznym z dobrymi obyczajami.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego powód nie udowodnił, aby zaskarżone uchwały nr 18 oraz nr 20 z dnia 21 czerwca 2011r. zostały podjęte z naruszeniem przepisów art. 3, 20, 304 § 4 ksh.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługuje również na uwzględnienie podniesiony w stosunku do uchwały nr 20 zarzut naruszenia art. 393 ksh, zgodnie z którym uchwały walnego zgromadzenia, poza innymi sprawami wymienionymi w niniejszym dziale lub w statucie, wymaga:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków,

2) postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,

3) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,

4) nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, chyba że statut stanowi inaczej,

5) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2,

6) nabycie własnych akcji w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 2 oraz upoważnienie do ich nabywania w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 8,

7) zawarcie umowy, o której mowa w art. 7.

Powód zarzucił, iż Walne Zgromadzenie spółki (...) S.A. nie miało kompetencji do podjęcia uchwały nr 20 o przystąpieniu do grupy (...) i przyjęciu regulaminu Grupy (...) w brzmieniu zatwierdzonym uchwałą Zarządu (...) S.A. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że wymienione w nim kwestie są obligatoryjnie przedmiotem obrad i uchwały walnego zgromadzenia i nie mogą być delegowane poza grono właścicielskie. Nie jest to jednak jednoznaczne ze stwierdzeniem, iż wypowiedź walnego zgromadzenia jest uzależniona od prawnej bądź statutowej podstawy. Dopóki zatem uchwała walnego zgromadzenia w określonej kwestii nie wymienionej w tym przepisie oraz innych przepisach ksh a także statutu nie narusza prawa, to po stronie walnego zgromadzenia istnieje umocowanie do działania. Powyższa interpretacja jest również uzasadniona treścią art. 17 ksh. Gdyby nawet przyjąć odmienną interpretację, to formalne uchybienia nie powodują nieważności uchwały, jeżeli nie wpływają na jej treść. Zważyć należy, że walne zgromadzenie dokonało zmiany statutu, w którym zawarto upoważnienie walnego zgromadzenia do podjęcia uchwały w przedmiocie przystąpienia do grupy kapitałowej i przyjęcia jej regulaminu, w uchwale nr 18 z dnia 21 czerwca 2011 r. W tej sytuacji, w ocenie Sądu podważanie ważności uchwały nr 20 z powołaniem na fakt, iż uchwała nr 18 wymagała wpisu do rejestru dla wywołania skutku, nie jest uzasadnione. Powyższa okoliczność pozostaje bowiem bez wpływu na treść zaskarżonej uchwały.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie udowodnił również przesłanek przemawiających za uchyleniem uchwał ze względu na sprzeczność z dobrymi obyczajami, godzenie w interes spółki i cel w postaci pokrzywdzenia akcjonariusza mniejszościowego.

Powód nie wskazał przede wszystkim w jakie dobre obyczaje przedmiotowe uchwały miałyby godzić, natomiast z przytoczonej przez niego argumentacji nie wynika, iż są one sprzeczne z normami moralnymi i zwyczajowymi, nie uwzględniają w równym stopniu interesów służących wszystkim w spółce. Podobną argumentację należy podnieść również w zakresie zarzutu, iż zaskarżone uchwały godzą w interes spółki. Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie, „interes spółki” winien być rozumiany jako wypadkowa pomiędzy często sprzecznymi ze sobą interesami wspólników mniejszościowych i większościowych, natomiast jego treść powinna uwzględniać słuszne interesy obu grup wspólników. Tak rozumianego interesu spółki nie można utożsamiać wyłącznie z interesem akcjonariusza większościowego, ani też przyjmować – co zdaje się czynić powód – iż działania akcjonariusza mniejszościowego zawsze podyktowane są interesem spółki lub pozostają w obiektywnym jej interesie. Treść uchwały nr 18 i 20 nie świadczy o tym, iż podjęte zostały wyłącznie w interesie akcjonariusza większościowego, a nie w interesie spółki. Nie ma podstaw aby twierdzić, że uchwały godzą w jakikolwiek interes pozwanej spółki. Powód nie wykazał bowiem, aby uchwały wywołały jakiegokolwiek konsekwencje ekonomiczne – majątkowe dla spółki lub jej wspólnika, by powodowały uszczuplenie jej majątku lub ograniczały jej zysk, by godziły w dobre imię spółki lub jej organów, czy też by zagrażały jej bytowi. Powód nie udowodnił również, by uchwały wyłącznie chroniły interes osoby trzeciej, kosztem interesów spółki. O ile bowiem uchwała nr 18 określa cel spółki w postaci prowadzenia działalności ukierunkowanej na

realizację misji i strategii grupy (...), do której należy również większościowy akcjonariusz pozwanej spółki (...) S.A.), o tyle nie udowodniono, by działanie w takim celu naruszało lub godziło w interes (...) S.A. W interesie każdej spółki akcyjnej leży bowiem jej trwanie, rozwój i wzrost jej przedsiębiorstwa, natomiast godzenie w ten interes następuje gdy podejmowane są działania sprzeczne z tymi pryncypiami. Ocena czy doszło do naruszenia lub godzenia w interes spółki musi być dokonana w odniesieniu do konkretnej sytuacji, w jakiej znajduje się spółka, w porównaniu do sytuacji, w jakiej znajduje się w wyniku podjęcia zaskarżonej uchwały. Ciężar dowodu w zakresie tych okoliczności spoczywa na powodzie, jednak w niniejszej sprawie powód w ogóle do kwestii tych się nie odnosi. Z tego też względu nie można również twierdzić, iż udowodnił swoje roszczenie w tym zakresie.

W niniejszej sprawie nie udowodniono również, by uchwały nr 18 i 20 miały na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy mniejszościowych. Powód nie odniósł się do tego czy cel pokrzywdzenia tych akcjonariuszy istniał w chwili podjęcia uchwał, nie wskazał by ich treść miała spowodować ich pokrzywdzenie. Jak już była o tym wyżej mowa, nie można uznać, iż przedmiotowe uchwały korzystnie traktują wspólnika większościowego, czy w jakikolwiek sposób go uprzywilejowują. Brak jest również jakichkolwiek twierdzeń, które by uwiarygodniały, iż wykonanie przedmiotowych uchwał, w tym prowadzenie przez zarząd spraw spółki dla osiągnięcia celu jej utworzenia, a zatem realizacji strategii grupy (...), mogło prowadzić do pokrzywdzenia akcjonariuszy mniejszościowych. Pozwana spółka w wyniku wprowadzenia zaskarżonych uchwał realizować będzie jedynie misję określonej grupy spółek, a nie akcjonariusza większościowego, nadal jednak będzie działać we własnym interesie, celem osiągnięcia zysku dla siebie, a w konsekwencji dla swoich akcjonariuszy. Tym samym roszczenia powoda o uchylenie uchwał nie można uznać za udowodnione.

Wobec powyższego i na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc w zw. z § 11 ust. 1 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).